

Írta Bora László
Levelezési cím: 3300 Eger, Félhold utca 17.
Tel: 36-416-661
E-mail: boralacika@freemail.hu

Sugallat

– Zsófi! Zsófi! Hagyd békén azt a szegény nyomorultat! És főleg semmi szín alatt ne nyúlj hozzá, mert még összeszedsz valami nyavalyát! Viktor, te meg menten idejössz! Hányszor mondjam, hogy maradj mellettem! A sírba visztek, büdös kölykök! Leshetitek, hogy még egyszer magammal viszlek titeket bárhova is! Gyertek ide azonnal! – szitkozódott fojtott hangon a kissé túlóltózott, spanyol kereskedőnek látszó férfi Firenze főterén, a Piazza della Sinhorián.

– Muszáj azonnal ordítózni a gyerekekkel, Béla? Nem lehetne hozzájuk emberi hangon szólni? – vágott közbe reflexszerűen a férfi jobbján álló felesége, és még az uránál is kellemetlenebb rikácsoló hangon folytatta: – Hallottátok, mit mondott apátok? Ne csavarogjatok el, ne nyúljatok semmihez, ne álljatok szóba idegenekkel! Tüstént magam mellett szeretnélek látni mindkettőtöket, együtt kell maradnunk! Öt másodpercet kaptok, egy-kettő, futólépés!

Az asszony nagyon feszültnek és idegesnek hatott, lerítt róla, hogy nem érzi magát komfortosan ezen a helyen.

Hangoskodása egyáltalán nem keltett különösebb feltűnést az általános nyüzsgésben, kiáltása elveszett az élénk piaci zsvajban. A két gyermek – egy tizenéves bakfis és egy ötévesforma fiúcska –, mikor végre meghallották anyjuk hívó szavát, eléggé kelletlenül ugyan, de végül engedelmeskedtek. A szülők szorosan kézen fogták gyerekeiket, magukhoz húzták őket és a kis csapat kisvártatva feloldódott az örvénylő tömegben.

A család csak egy parányi részét alkotta a számtalan nézelődő-vásárolgató polgár, temérdek kereskedő, alkudozó háziasszony, lődörgő sehonnai csavargó és éhes képű utcakölyök alkotta tömegnek, mely, mint kelő tézsza a dézsát, csordultig megtöltötte az egész teret. Az embermassza a saját törvényei szerint élt, nem sok értelme volt ellenállni az akaratának, a vasárnapi piac idején pedig teljes hiábavalóság lenne szembeszegülni elemi erejű örvénylésével. Apró faszilánk módjára sodorta őket az emberi testek által alkotott tenger, csak tehetetlenül sodródtak, még esélyük sem volt befolyásolni a haladás irányát.

A természetes asszonyosság gyermekeivel fintorgó arccal a családfőhöz simult, olyan látszatot keltve, mintha igyekezne minél távolabbra húzódni a többiektől, mintha viszolyogna fajtársai közelségétől. Szó, mi szó, a napok óta tartó párás melegnek köszönhetően a bűz alig volt elviselhető, legalábbis azok részére, akik nincsenek hozzászokva. Az utcákon szabadon folyó, emberi ürülékkel gazdagon dúsított szennyvíz penetráns szaga keveredett a piacot körülvevő sikátorokból hullámokban előtörő rothadó zöldségek orrba vágó bűzével és a hetek óta mosdatlan emberi testek kipárolgásával.

A család nem kis erőfeszítések árán és némi szerencsének köszönhetően lassan-lassan átküzdötte magát a tér szélére és egy aprócska ékszerészkirakat előtt állapodott meg. Itt, hála a Magasságosnak, alig volt vásárló, ellentétben a közeli kelmefestő és egyéb ruhaneműt kínáló standokkal. A leányka dölyfösen lebiggyesztette az alsó ajkát és nyafogó hangon megszólalt:

– Mikor megyünk már haza?

– Majd ha véget ért a program! – vágta rá az apa.

– És az mikor lesz? Mennyi van még hátra ebből a dögunalomból? És miért van itt ilyen rohadtul büdös?! – nyafogott tovább a lány.

A férfi arca vörösödni kezdett, és már kész volt indulatosan visszavágni, amikor a felesége is bekapcsolódott a beszélgetésbe:

– Tudod te egyáltalán, kicsi leányom, hogy mennyibe került ez az utazás? Van arról halvány

fogalmad, hogy apádnak mennyit kellett dolgoznia, hogy te most itt lehess? Más gyerek a két kezét tenné össze egy hasonló lehetőségért, te meg egész idő alatt csak fintorogsz és nyafogsz! Tessék ezt azonnal befejezni!

– Más gyerek a strandon sütteti a hasát és bulizik a haverokkal! – csattant fel ingerülten a kamaszlány. – Nem ezeket a mocskos utcákat járja! Miért nem a tengerre mentünk? Ennyiből egy hónapig királyok lehettünk volna bármelyik szállodában!

– Mert javadra válik egy kis művelődés! – vitte hirtelen lejjebb a hangerőt az apa, miután észrevette, hogy egyre többen tekintgetnek feléjük. – Neked mindig csak a szórakozás meg a lazítás a fontos, tanulás nuku! Tudtommal egyetemre szeretnél menni. Igaz? Részálásból meg a hajcsavarásból nincs felvételi vizsga, abból nem fogsz megélni, kicsi lányom, tanulnod kell! Itt a nagy lehetőség!

Az indulatok már kezdtek elszabadulni, amikor valaki más is felfigyelt a különös családra. A tér egy közeli síkatorából egy sovány, nyugtalan tekintetű alak tűnt elő, és könyökével energikusan dolgozva, utat tört magának a tömegben keresztül a família irányába. A családfő a határozottan közeledő és cseppet sem bizalomgerjesztő alak láttán egyik kezével védelmezően a háta mögé terelte gyermekeit, a másikat bársonyköpenye alá csúsztatva. De az ott rejtőző fegyverre nem volt szükség, mert a közeledő ismerősnek bizonyult.

– Csakhogy megvannak, uram! – köszöntötte megkönnyebbült arccal a jövevény a családfőt. – Már azt hittem, értesítenem kel a kutatócsapatot, ami, természetesen, igen sokba került volna önöknek. Nagyon kérem magukat, pontosan kövessék a kijelölt útvonalat és ne lépjenek közvetlen kontaktusba senkivel sem. Ha elvesznek, könnyen áldozatul eshetnek a helyi alvilágnak. Nem lehetünk elég óvatosak! De végre megvannak, és ez a lényeg. Már csak ez a tér maradt hátra a túrából, tartsanak velem, és igyekezzenek nem lemaradni! Alig egy óránk maradt az indulásig.

A jövevény szaporán lépkedve magyarázni kezdett:

– Jelenleg a Piazza della Sinhorán haladunk át, a reneszánsz bölcsőjének tartott Firenze főterén. A tér sarkában helyezkedik el Loggia dei Lanzi nyitott galériája, jobbra láthatjuk a Palazzo Vecchiot, melyben jelenleg a városháza hivatalai foglalnak helyet. Figyelemre méltó, hogy a firenzeiek már ebben a korban is Régi palotának hívták eme építészeti műremeket. Mint ahogyan az egyértelműen látható, stílusa élesen különbözik a később idekerülő épületek, mint például az Uffizi palota azóta iránymutatóvá vált jellegétől. A híres Neptunusz-kutat még nem építették fel, annak a hentesboltnak a helyén áll majd.

Az európai kultúrát és később az egész világot átformáló reneszánsz, mint önálló művészi, világnézeti és később politikai erőre emelkedő globális kulturális irányzat pont itt, Firenzében, és pont ebben a korban kezdett erőre kapni. Az ittenieknek külön szavuk is van rá: rinascimento, vagyis újjászületés. Találó, nemde? A reneszánsz legnagyobb alakjai közül a városban alkottak Dante Alighieri, Petrarca, Cavalcanti, Sandro Botticelli, Michelangelo Buonarroti, Cellini és még sokan mások. Olyan elmék és szellemek olvasztó tégelye volt ez a város, amire a történelem során igen kevés példát ismerünk. Persze ehhez szükség volt gazdag mecénásokra is, melyeket itt a Medici család tagjai képviseltek évszázadokon keresztül.

Az idegenvezető beszéd közben arccal a család felé fordult és háttal előre lépkedve folytatta a magyarázatot:

– A Palazzo Vecchio egyik nevezetessége, hogy a tanácstermét Leonardo Da Vinci freskói és nagyméretű festményei díszítették. Sajnos, az a mű, amin a Mester ebben a pillanatban is dolgozik, nem maradt fenn az utókor számára, megsemmisült valahol az évszázadok során.

Mikor a palota falához értek, a kísérő lecsendesítette a hangját és félig suttogva, mintha szafarin lenne és attól félne, hogy elijeszti a vadat, folytatta:

– Ha az úr lesz olyan kedves és kissé felemeli a gyerekeket, ők is beláthatnak az ablakon és megfigyelhetik az emberi történelem egyik legnagyobb géniuszat munka közben. De csak óvatosan, nehogy megzavarjuk!

Miután az apa vállára emelte, a folyton zsörtölődő kamaszlány arcára egy pillanatra áhitat és őszinte csodálat ült ki. De csak egy pillanatarra, mert miután észbe kapott, ismét felöltötte az „utálom az egész világot, mert már tizenöt éves lettem” című fitymáló arckifejezését. Néhány

percnyi báméskodást követően az idegenvezető udvariasan megköszönte a torkát:

– Ezzel lassan utunk végéhez értünk. Remélem, hogy hasznos és szórakoztató volt a tisztelt vendégek számára. Mindig készségesen állunk a rendelkezésükre. Kár, hogy csak egy napra fizettek be, mert holnap igazi csemegével szolgálhatunk: eretnekséggel vádolt papok nyilvános megégetésével! Két dominikánus szerzetest vetnek máglyára, és ez a sok boszorkányégetés között ritkaságszámba megy. Remek látványosság, persze csak felnőtt vendégeink számára érhető el.

Az utolsó mondata a hallottak hatására felderülő arcú leányszónak szólt. Ezt követően a sovány kisember betessékelte a családot egy sötét sikátorba.

– Ismerik az utat és az eljárást, épp elégszer próbáltuk el a szimulátorban. Igyekezzenek, az ablak nem vár senkire! Én fedezem a távozásukat. Viszontlátásra és szerencsés hazatérést kívánok!

Az idegenvezető kezét fogott mindenkivel, még az apró fiúcskával is, intett a kalapjával és elsietett. A család elindult a szűk sikátor legvégébe, miközben kísérőjük széles terpeszben, lobogó köpenyével teljesen eltakarta a bejáratot. Már majdnem odaértek a zsákutca végébe, amikor a kisfiú felkiáltott:

– Apa, apa, menjünk vissza! Elvesztetem a játékomat!

– Miféle játékot fiam? – kérdezte halálsápadtan a férfi. Minden tekintett azonnal a fiúra szegeződött és a levegő pillanatok alatt megfagyott.

– Á-á-á, semmi különös, csak azt, amit anyutól a reptéren kaptam! Tudod, azt az egyszer használatosat. Nem baj, ha nem megyünk vissza érte, már nem is kell! – mondott le gyorsan tulajdonáról a gyerek, miután mindkét szülő arcán az őszinte rémület kifejezése jelent meg. – Tényleg nem kell már! – tette hozzá alig hallhatóan.

– ATYA ÚR ISTEN! – suttogta az asszony. Ránézésre bármely pillanatban elájulhatott.

A férje egy szót sem tudott kinyögni, mert elkapta egy ideges csuklási roham, amitől groteszk módon ütemesen rángatózni kezdett. Még a flegma leányszó is kizökkent apátiájából:

– Te kis hülye! Nem megmondta apa, hogy semmit sem szabad magunkkal hoznunk! – sziszegte öccse arcába.

– Te is el akartad hozni a média centeredet! – vágott vissza nővérének a fiú.

– Akartam, de nem hoztam el, és ez átkozottul nagy különbség! Tudod te mit tettél!? Apa még börtönbe is kerülhet miattad!

A gyerek szája kezdett lefelé görbülni, szeme könnyekkel telt meg és féltő volt, hogy pillanatokon belül hangos bőgésben tör ki. A családfő gyorsan erőt vett magán, befogta remegő kezével a gyerek száját, utána halk, de igen határozott hangon megszólalt:

– Erről nem beszélünk senkinek! Világos? Hukk! Semmiféle játékot nem is láttunk! Hukk! Senki sem hozott magával semmi olyat, hukk, ami a tiltó listán szerepel! Hukk! Ha bármelyikőtök elszólja magát, hukk, akkora bírságot fizetünk, hukk! Tíz évig nem hogy nyaralni nem tudunk majd elmenni, de még enni sem! Hukk! Most pedig mindenki befogja, és mosolyogva, hukk, lelkesen dicséri a kirándulást! Világos? Senkinek egy szót sem! Itt az idő, indulunk!

A sikátor levegője finoman vibrálni kezdett, a falak és a földön heverő szemét elvesztette a körvonalait, a megszeppent társaság pedig egy szempillantás alatt feloldódott az ezüstös csillogásban.

Leonardo mester ingerülten sarokba vágta az ecsetet és zamatosan káromkodott egy jót: hetek óta nem sikerült összeállítania a festmény kompozícióját olyan módon, hogy az a saját kívánalmainak is megfeleljen. Egyelőre csak a freskó mérete és címe volt biztos, de sem a szereplők száma, sem azok pozíciója, de még a perspektíva sem alakult ki.

„Az angliai csata” monumentális, de tulajdonképpen kísérleti darabnak volt tekinthető, mivel ezen a festményen több saját fejlesztésű új módszert, újfajta alapozást, ecsetet és festéket próbált ki a művész. Nagyon kívánta a sikert, vágyott az elismerésre, mint egy korty friss levegőre, ráadásul már rég ideje volt kitörnie öreg mestere, Andrea del Verrocchio és dicső elődei árnyékából.

Muszáj saját nevet és stílust teremtenie, önálló látásmódot és iskolát létrehoznia. Egyszerűen muszáj! Ha beáll a gazdagok arcképeit jó pénzért pingáló „iparosok” közé, gazdag lesz, de soha nem fog semmi maradandót alkotni és neve vele hal meg. Nem a jólét ígérete, hanem a siker utáni olthatatlan sóvárgás hajtotta éjszakákon keresztül, ez mozgatta az ecsetet tartó kezét, ez inspirálta esztét és lelkét. Nem kényelmes életre vágyott, hanem új horizontok megnyitására, felfedezésekre, a mámorra, mely akkor önti el az embert, amikor működni látja találmányát. Akarata szorításában vergődő, örökké nyughatatlan elméje diktálta a tempót, amit a teste lassan már nem bírt elviselni. Nagyon elfáradt.

– Pihennem kéne egy kicsit. Némi étel sem ártana... – suttogta magában a művész.

„Lehet, hogy pont azért akadtam el, mert annyira akarom, görcsösen erőltetem a dolgot. Be kéne rugni, jót mulatni a fiúkkal, ellazulni és egy darabig valami egészen mással foglalkozni! De az az átkozott határidő...! Miért is mentem bele?”

A mester érezte, hogy a fáradtságtól remeg a lába, odalépett hát az egyik zsámolyhoz és leült. Mindjárt más. A sötét sarokban üldögélve elfordította a tekintetét a félig kész freskótól, és kinézett az ablakon. Odakinn nagy volt a nyüzsgés.

„Alighanem vasárnap van” – gondolta Leonardo. Az utóbbi napok eseményei összefolytak emlékezetében. „Későre jár, Vittorió kocsmájában biztos gyülekezik már a jó asztaltársaság. Ott lenne a helyem.”

Hirtelen elhatározással elővett egy rongyot, megtörölgette festékes kezét és tekintetével a kalapját kezdte keresni. Mialatt készülődött, a tágas műterembe egy legényke osont be. Árnyékba húzódva a mester mindent láthatott, ami a helyiségben történik, önmaga mégis észrevétlen maradhatott.

A fiú a fal mentén osont, mintha rosszban sántikálna. Da Vinci mester felismerte – Luigi volt az, a városháza egyik lovászának a fia. Oh, az a karcsú derék, azok az izmos lábak, a bájos arc és az a formás mellkas! És a tekintet, magában a tekintet mit ér! Az ördög lakozik annak a fiúnak a szemében!

Luigi félrehúzódott a sarokba, valamit elővett a ruhája alól és elkezdte nézegetni. A kezében tartott tárgyon megcsillant a fény. Leonardót aggodalommal töltötte el a legény viselkedése: ha ismét lopásra adta a fejét, most már, mint visszaesőnek, lebukás esetén szembe kell néznie a börtön vagy a csonkítás lehetőségével. Da Vinci kilépett a fényre és határozott hangon rászólt a fiatalemberre:

– Add ide azonnal, Luigi, bármi legyen is az! Megint lopni merészeltél, te mihaszna? Nem megmondtam, hogy nem segíthetek neked többé? Hogy kerüld a bajt? Semmiből sem okulsz, ostoba gyermek!?

A fiú összerezsent és gyorsan megpróbálta elrejteni zsákmányát, de a kinyújtott kézzel előtte termett mester nem hagyott neki erre semmi lehetőséget. Lehorgasztott fejjel odasomfordált és a kezébe helyezte a tárgyat.

– Találtam, Da Vinci mester, esküszöm! Itt a városháza előtt, a fal tövében hevert. Nem lopok többé..., már azóta nem, amióta... tudja..., Istenemre mondom, nem loptam senkitől, de tényleg!

A művész az állánál megemelte a legény arcát, mélyen a szemébe nézett és megpróbálta eldönteni, hazudik-e. Őszintének látszott.

– Na, tűnés dolgozni! – parancsolt rá a mester.

A fiú nem habozott eleget tenni a felszólításnak, és úgy elinalt, hogy csak a por szállt a nyomában.

Da Vinci tekintete a tenyerében fekvő különös tárgyra esett. Életében nem látott ehhez hasonlót! Az arasznyi hosszú és félarasznyi széles négyszögletes táblácska alig volt vastagabb az ujjánál. Fémesen csillogott, de súlyából ítélve semmiképp nem készülhetett vasból vagy ezüsből. A mester festékes körmével megkocogtatta, még meg is szagolta, ennek ellenére fogalma sem volt arról, miből lehetett. Óvatosan megforgatta, és nyomkodni kezdte. Hirtelen a tárgy halkan csipogott egyet, mint egy gyöngé naposcsibe hűvös reggelen, az egyik lapos oldala világítani kezdett, és a levegőt pörgős, indulószerű zene töltötte be.

– Ördög és pokol! – kiáltott fel a reneszánsz ember, keresztet vetett és majdnem elejtette a bűvös táblácskát.

A kivilágosodott négyszögleten belül zene kíséretében képek jelentek meg, miközben egy reszelős, mély férfihang patetikus hangsúllyal valamiféle szöveget deklamált:

Üdvözöllek, ifjú harcos, a legújabb Advanced Warfitger játék világában!

Ez az egyedülálló játék lehetőséget nyújt számodra, hogy saját kezedbe vedd világod sorsának alakulását. Harcolhatsz egyedül vagy csapatban, vezetheted a harmadik világháború legjobb tankjait és páncélos járműveit, helikopterre és repülőgépre szállhatsz, de ha a helyzet úgy kívánja, tengeralattjáró fedélzetén küzdhetsz az ellenséges flotta ellen. Határ a csillagos ég, a kulcs a te kezében van. Vezesd győzelemre a csapatodat és országodat! Sok sikert és jó szórakozást! Ha tetszett a demó, a teljes verziót megrendelheted a honlapunkon.

Sosem látott szerkezetek mozogtak az apró ablakban: teknősszerű nehézkes monstrumok tüzet okádó ágyúkkal a fejükön, sebesen forgó szárnyakon függő repülő masinák, a víz alatt cápa módjára suhanó harci naszádok. Megannyi csodálatos szerkezet, emberi gondolat és kéz alkotta káprázatos találmány.

A szövegből egy hangot sem értett Leonardo, az emlékeztette ugyan az angol kereskedők barbár karattyolására, de még annál is undorítóbb csengésű volt. A szöveggel semmit sem tudott kezdeni, de a képek, nos, a képek, azok már egészen másak.

A táblácska egy utolsó akkord kíséretében még egyszer egyenként felsorakoztatta az eddig látott összes masinát és elhalványult. Jobb felső sarkában apró villogó felirat jelent meg „low battery”, kisvártatva az is kialudt és a tárgy nem mozdult többé. Bármit is csinált ezután a mester, életet már nem tudott beléje lehelni.

Némi idő elteltével a mester zsebre vágta a különös dolgot, levette a kalapját és leült a közeli asztalhoz. Papírt, ólomceruzát, szénpalcát vett elő és rajzolni kezdett. Lelki szemei előtt pörgött a korábban látott képsor, a papírra pedig különösebbnél különösebb gépezetek vázlatai kerültek egymás után.

A kocsmázó barátai várhatnak még egy kicsit, most fontosabb dolga van. Papírra kell vetnie eme isteni sugallat minden olyan részletét, amit elméje képes lesz felidézni.

Hát, ma sem megy haza! A ceruza sercegett a durva felületen, a Mester megszállottan folytatta a munkát. Alkotott.